

Легкий заробіток: як не потрапити в пастку шахраїв

Тетяна Машлаковська

Керівник напрямку інформаційних кампаній
Національного банку України
Лютий, 2026 року

Сьогодні поговоримо про...

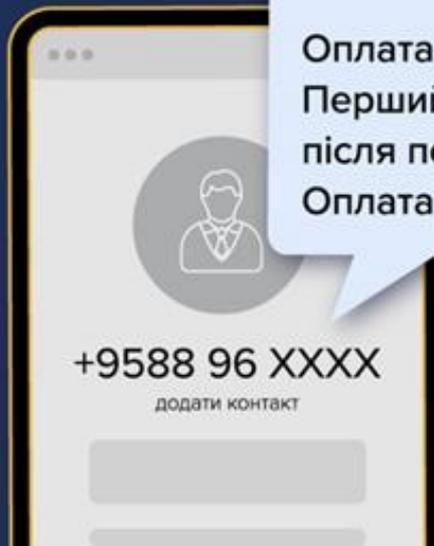
- Як випадково не стати співучасником злочину
- Платіжну безпеку: основі правила
- Фінансовий номер телефону: що це таке та як його захистити від шахраїв
- Приклади та ознаки шахрайських вакансій
- Як вберегти свої сторінки в соціальних мережах від шахраїв?

#ШахрайГудбай

Пропозиція підробітку

Оцініть
пропозицію
підробітку!

Візьмемо вашу банківську картку
в оренду

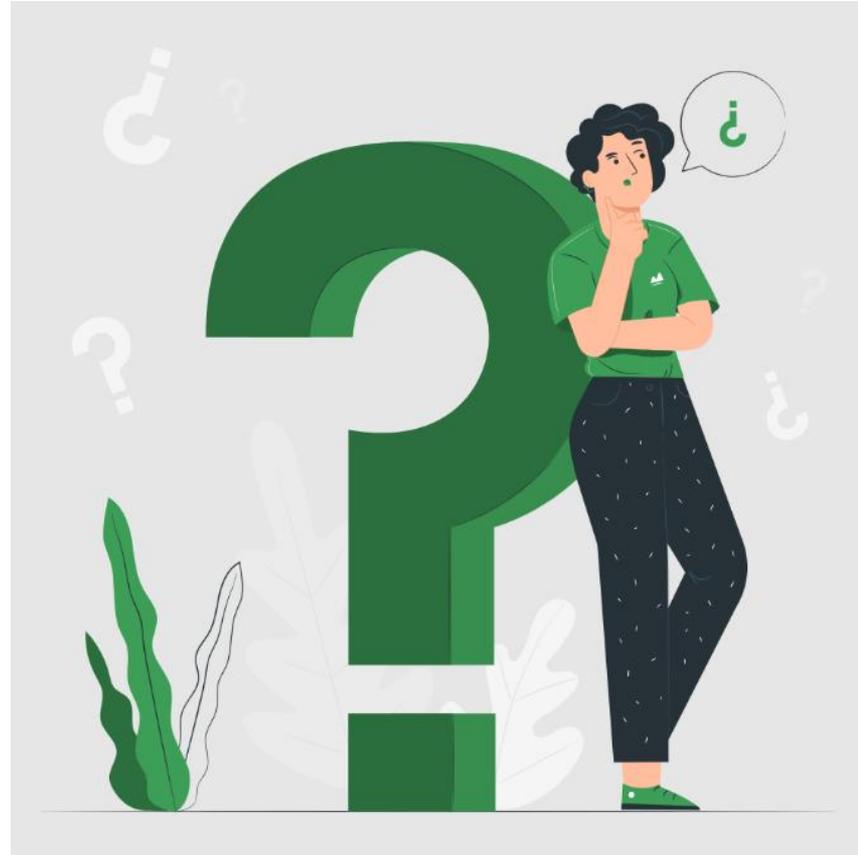
Оплата в день 950 гривень
Перший аванс через 24 години
після перевірки

Оплата кожного дня о 17.45

#КібербезпекаФінансів

Грошові мули

Чи знаєте
Ви хто такі
грошові
мули?

Грошові мули

«Грошові мули» (або дропи) – це люди, які за винагороду передають в користування свої платіжні картки та банківські рахунки іншим особам, допомагаючи в такий спосіб (свідомо чи несвідомо) шахраям.

Грошові мули

Шахраї використовують чужі картки та рахунки для переказу коштів, отриманих незаконним шляхом:

- Тероризм
- Торівля людьми або наркотиками
- Інші тяжкі злочини

Грошові мули

Здали в оренду банківську картку — стали співучасником злочину.

Ваша картка — в кримінальній схемі. І ви — теж.

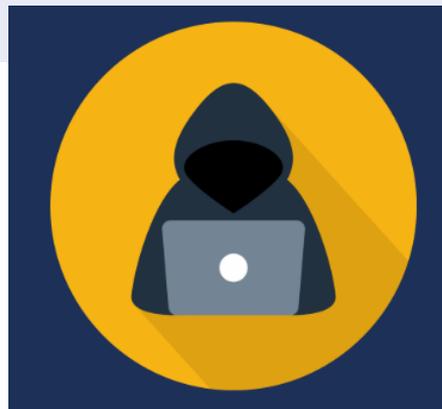
#ШахрайГудбай

Грошові мули

Остерігайтеся пропозицій «орендувати» вашу картку чи банківський рахунок!

- Шахраї розміщують оголошення, де пропонують взяти в «оренду» банківські картки та рахунки за винагороду (≈ 1000 грн/день).
- Або пропонують роботу, що передбачає відкриття рахунку на своє ім'я для переказу коштів.

Грошові мули

Як відрізнити пропозицію стати "дропом" від інших пропозицій про роботу?

- В описі роботи зазначено, що необхідно переказувати гроші.
- Не описані конкретні професійні вимоги до претендента роботи, немає переліку його обов'язків, крім переказу грошей.
- Немає вимог до освіти та досвіду роботи.
- Робота передбачає тільки онлайн-взаємодію з роботодавцем (без особистого спілкування).
- Пропозиція про роботу передбачає високий дохід за мінімум зусиль. Деякі оголошення пропонують витратити в день близько 10 хвилин, щоб заробляти до 10 тисяч гривень на місяць.

#ШахрайГудбай

Відповідальність і ризику для “грошових мулів”

Кримінальна відповідальність

Навіть якщо людина не усвідомлює своєї участі у злочині, вона все одно може бути притягнута до кримінальної відповідальності

Проблеми з доступом до банківських послуг та працевлаштуванням

В майбутньому дроп може бути обмеженим у доступі до банківських послуг (усіх банків), а також отримати «пляму» на діловій репутації і мати проблеми під час працевлаштування.

Ризик втрати грошей

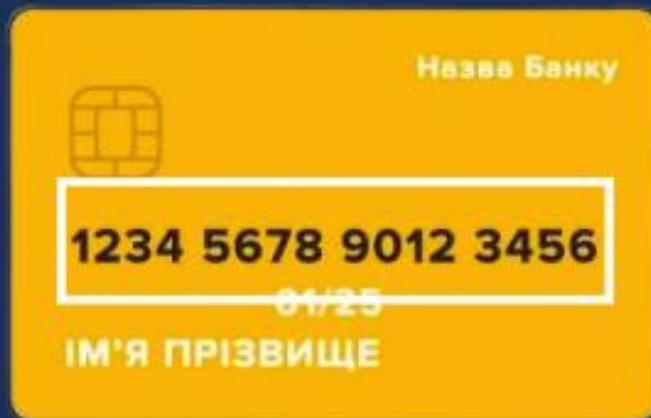
Власники рахунків або карток можуть втратити всі свої заощадження через шахрайські операції, навіть якщо вони не будуть залучені до кримінальної справи.

#ШахрайГудбай

Платіжна безпека

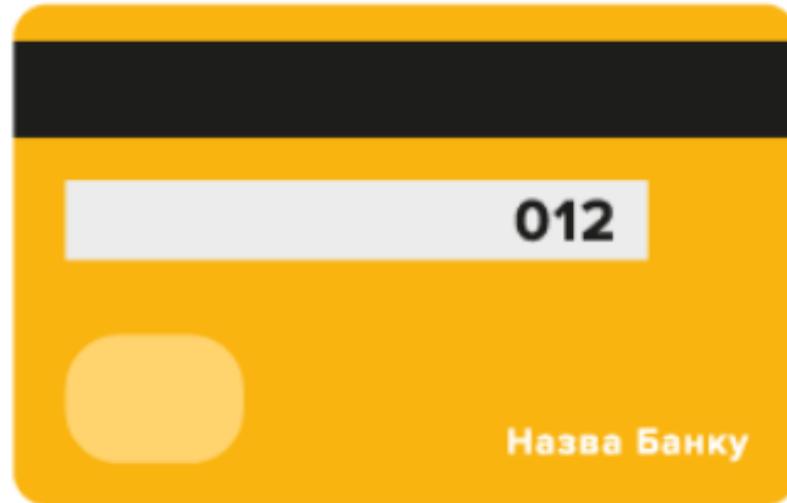
Повідомляти можна лише
16-значний номер картки

#ШляхЯкГудбай

Платіжна безпека

**НІКОМУ НЕ КАЖІТЬ
трьохзначний номер на звороті картки**

Платіжна безпека

Тримайте у секреті:

- CVV- код
- Коди банків і мобільних операторів
- Пін-код до картки

Платіжна безпека

ПІДКЛЮЧІТЬ смс-інформування
стосовно операцій з платіжною
карткою

**ВСТАНОВІТЬ ІНДИВІДУАЛЬНІ
ЛІМІТИ**
на операції з платіжною карткою

#ШахрайГудбай

Платіжна безпека

**Правильно прикривайте пін-код
Прикривайте клавіатуру під час
уведення пін-коду**

Платіжна безпека

Змінюйте пін-код до картки

- 1 раз на 3 місяці
- Якщо виникла підозра, що хтось його може знати

#ШахрайГудбай

Загальнодоступні мережі Wi-Fi

Надавайте перевагу
інтернету від мобільного
оператора

**Не користуйся
загальнодоступною
мережею Wi-Fi**

Шахраї можуть
перехопити
твої дані!

#КіберПес

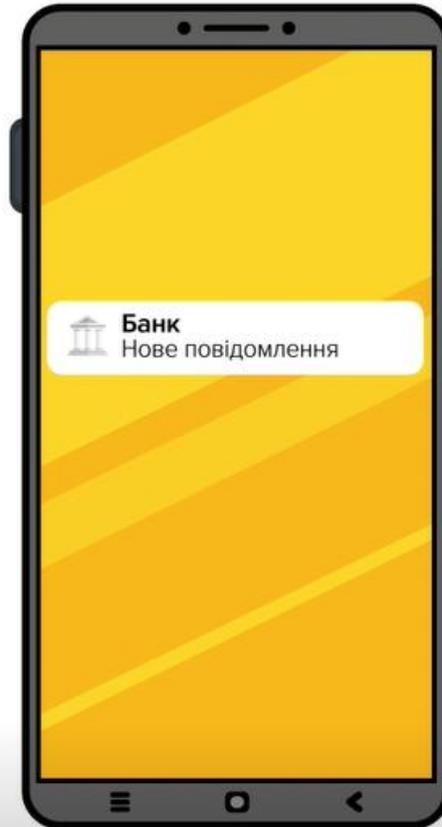

Як захистити смартфон?

1. Встановіть пароль на вхід

2. Налаштуйте показ сповіщень на заблокованому екрані у такий спосіб, щоб ховати їх конфіденційний вміст

У разі втрати або крадіжки смартфона, потрібно зателефонувати до мобільного оператора та банку, щоб заблокувати свої рахунки.

#ШахрайГудбай

Фінансовий номер телефону

Фінансовий номер телефону – це номер, який прив'язаний до банківських рахунків.

На цей номер надходять:

- коди підтвердження операцій
- паролі від банків
- інформація про баланс коштів на рахунках

#ШахрайГудбай

Схема крадіжки фінансового номеру телефону

Сценарій шахрайства

Шахрай телефонує від імені працівника мобільного оператора та пропонує перейти на нові поліпшені стандарти зв'язку. Для підтвердження просить назвати код із смс-повідомлення.

Відключіть послугу віддаленої заміни сім-картки у свого мобільного оператора.

Фінансовий номер телефону

#ШахрайГудбай

Тримайте в секреті:

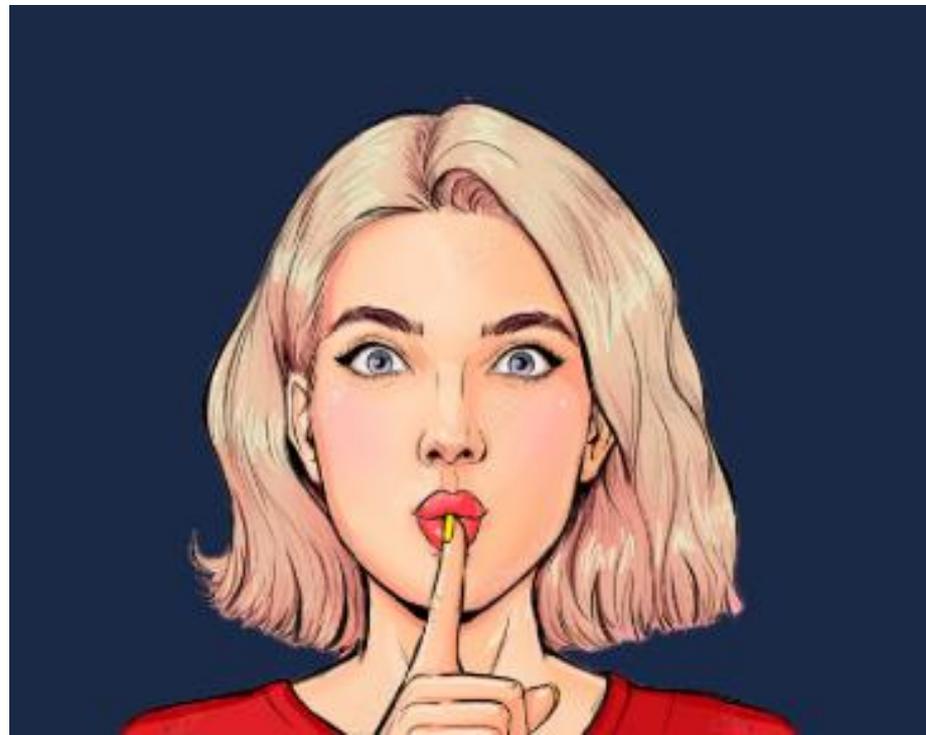
SMS-коди від мобільних операторів

логін та пароль до онлайн-кабінету мобільного оператора

пароль до мобільного додатка оператора

Як захистити фінансовий номер телефону?

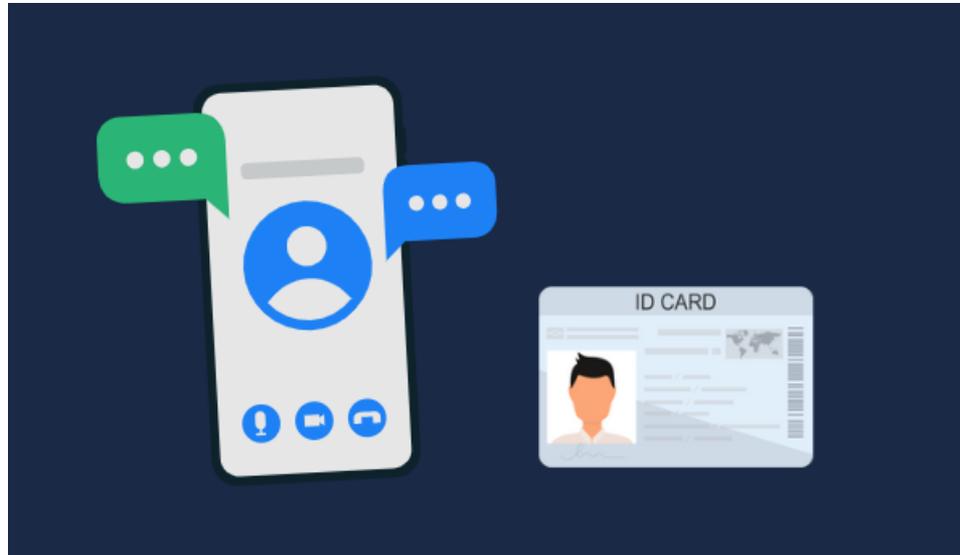
Заведіть для спілкування з банком окрему сім-картку та не розголошуйте свій фінансовий номер телефону.м

Не "прив'язуйте" фінансовий номер телефону до соціальних мереж, месенджерів та не використовуйте для авторизації в інших системах. Не залишайте фінансовий номер в якості контактного номеру в анкетних даних та не використовуйте для щоденного спілкування.

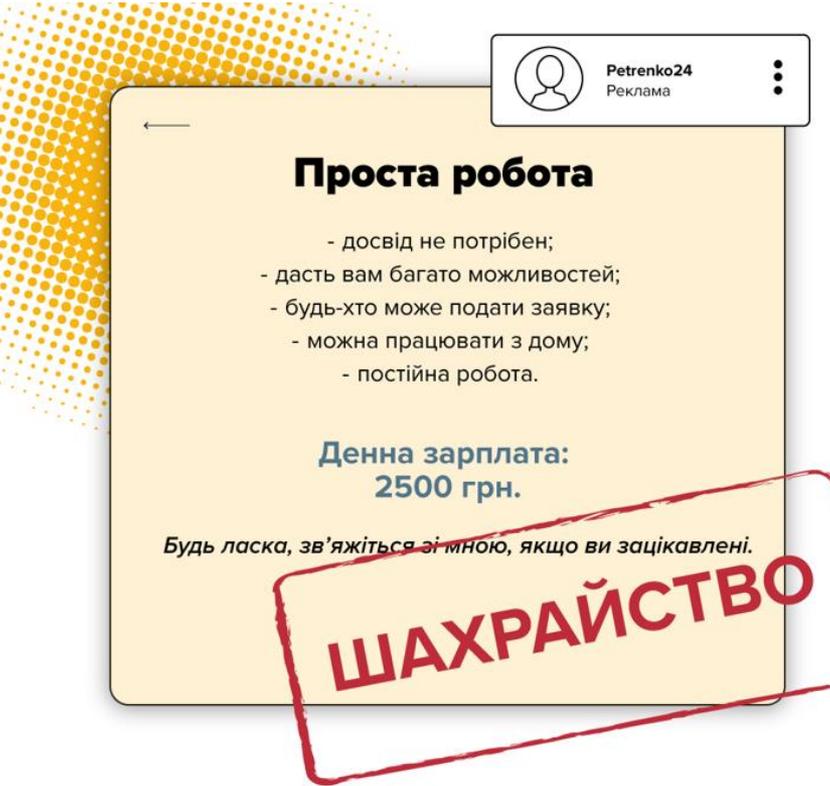

Як захистити фінансовий номер телефону?

- "Прив'яжіть" фінансовий номер телефону до своїх паспортних даних або перейти на контракт з мобільним оператором.
- Відключіть послугу віддаленої заміни сім-карти у свого мобільного оператора.

Пропозиції підробітку від шахраїв

Petrenko24
Реклама

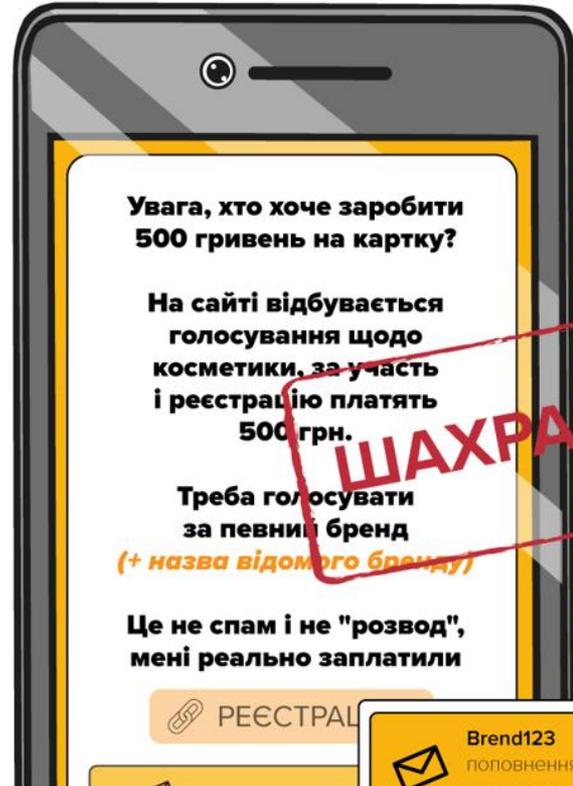
Проста робота

- досвід не потрібен;
- дасть вам багато можливостей;
- будь-хто може подати заявку;
- можна працювати з дому;
- постійна робота.

**Денна зарплата:
2500 грн.**

Будь ласка, зв'яжіться зі мною, якщо ви зацікавлені.

ШАХРАЙСТВО

**Увага, хто хоче заробити
500 гривень на картку?**

**На сайті відбувається
голосування щодо
косметики, за участь
і реєстрацію платять
500 грн.**

**Треба голосувати
за певний бренд
(+ назва відомого бренду)**

**Це не спам і не "розвод",
мені реально заплатили**

РЕЄСТРАЦІЯ

Brend123
повнення рахунку
+500.00 ₴

Пропозиції підробітку від шахраїв

Шахраї обіцяють легкий заробіток онлайн: нічого робити не треба — лише надішли гроші й чекай "подвоєння".

Спочатку все виглядає привабливо: переказав 100 грн — отримав 200. Але далі сума внеску зростає, а от обіцяних виплат ви більше не побачите.

Пропозиції від шахраїв здати в оренду сторінку в соцмережах

ШАХРАЇ ПРОПОНУЮТЬ ЗДАТИ В ОРЕНДУ СТОРІНКУ В СОЦІАЛЬ- НИХ МЕРЕЖАХ

#ШахрайГудбай

Замість обіцяного пасивного доходу, власник акаунту може отримати купу проблем: від блокування сторінки до виманювання грошей у друзів власника сторінки від його імені.

Шахраї використовують такі сторінки:

- Розміщення реклами товарів зі сторінки власника.
- Написання позитивних коментарів на сторінках певних магазинів, у тому числі шахрайських.
- Написання коментарів з метою розпалювання ворожнечі.
- Просити в борг у підписників власника сторінки від його імені.
- Робити публікації від мені власника сторінки про фейкові збори на військову амуніцію чи лікування тощо.

Робота, в яку потрібно вкласти гроші

Пройдіть платні курси
або внесіть страховий
внесок

Шахраї пропонують роботу
онлайн!
За таку роботу платять не вам,
а платите ви!

#ШахрайГудбай

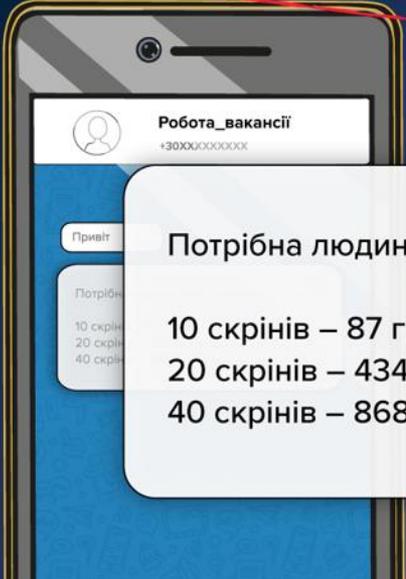
Як не потрапити до рук шахраїв під час пошуку роботи?

- Якщо ви натрапили в інтернеті на сумнівну вакансію від імені відомого бренду, перевірте інформацію про вакансію на офіційному сайті потенційного роботодавця, адже шахраї можуть створювати сайти, які візуально дуже схожі на сторінки відомих брендів.
- Не вкладайте власні гроші в запропоновану роботу в інтернеті. У більшості випадків це пропозиції від шахраїв.
- Будьте уважними до легких заробітків.
- Не сплачуйте жодних послуг, щоб оформитися на роботу в ту чи іншу організацію.

Пропозиції підробітку від шахраїв

Вакансія "Скріншотер"

Привіт 15:40

Робота_вакансії
+30XXXXXXX

Привіт

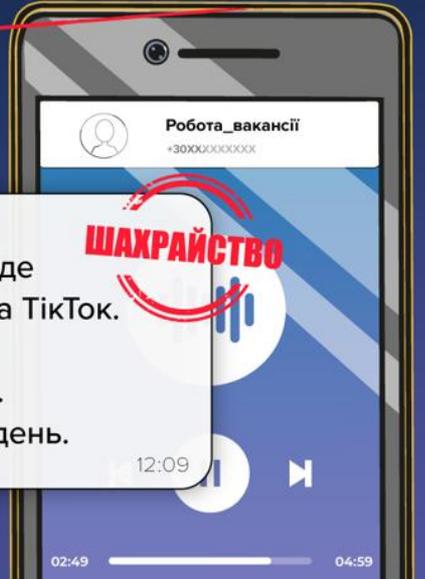
Потрібна людина, яка робитиме скріни:

- 10 скрінів – 87 гривень;
- 20 скрінів – 434 гривні;
- 40 скрінів – 868 гривень.

ШАХРАЙСТВО

#ШахрайГудбай

Вакансія "Лайкер"

Робота_вакансії
+30XXXXXXX

Потрібна людина, яка буде ставити лайки в Spotify та ТікТок.

Неповний робочий день.
Дохід – 600 гривень на день.

ШАХРАЙСТВО

#ШахрайГудбай

Пропозиції підробітку від шахраїв

Вакансія "ТікТок-спеціаліст"

Вітаємо! 11:40

Запрошуємо стати нашим онлайн-працівником. Вам потрібний тільки мобільний телефон, робота у вільний час. Дохід 3500–11000 гривень на день. Залишайте нам повідомлення зараз і отримайте бонус 150 гривень.

11:46

#ШахрайГудбай

ШАХРАЙСТВО

Вакансія "Любитель готелів"

Я – представник відділу кадрів відомої компанії!

Пропоную вам полюбити наші готелі, ми будемо платити вам за це щодня. Це займе всього 2–8 хвилин на день. Дохід від 250 до 4500 гривень на день.

15:55

#ШахрайГудбай

ШАХРАЙСТВО

Як шахраї виманюють паролі?

Шукай роботу,
де питають
про досвід,
а не пароль!

**ПЕРЕВІРЯЙ САЙТИ,
На який вводиш свої
дані**

#ШахрайГудбай

Перевірка сайтів

Перевірте вебсайт за допомогою інструменту онлайн-перевірки безпеки “VirusTotal”:

зверніть увагу на протокол сайту – це набір правил, які визначають, як браузер та сервер працюють разом

перевірте адресу потрібного ресурсу, адже будь-які відмінності можуть свідчити про те, що ви опинилися на фішинговому сайті

Існує два основних протоколи сайту:

http – ненадійний протокол

https – більш безпечний протокол

Перевірка сайтів

Зверніть увагу чи є інші ознаки шахрайських сайтів:

- помилки в тексті;
- недостатність контактної інформації про компанію або її власника;
- не всі сторінки сайту заповнені інформацією;
- немає угоди користувача / розділу політики конфіденційності;
- сайт використовує захищене з'єднання з використанням недійсного сертифіката.

Надійний пароль – ключ до захисту від кіберзагроз

Під час створення пароля

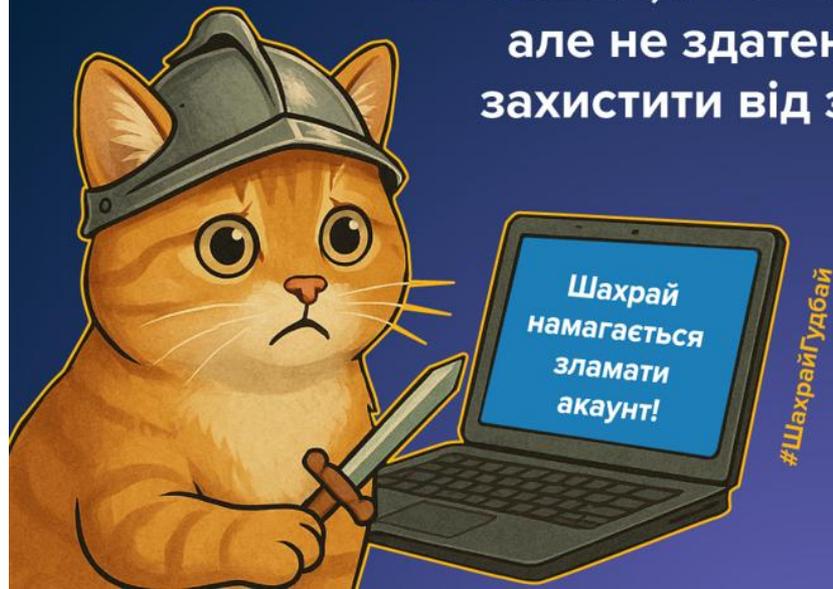
НЕ ВИКОРИСТОВУТЕ:

особисту інформацію, загальновідомі комбінації паролів, послідовне або зворотне написання символів або цифр

Не використовуй для створення пароля ім'я kota!

Бо твій кіт, хоч і милий, але не здатен тебе захистити від зламу

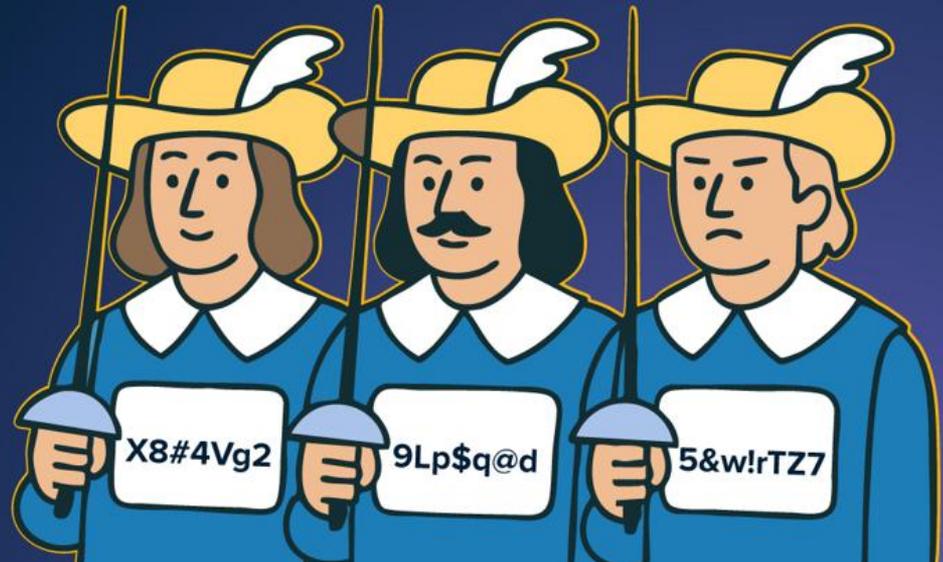

Використовуйте різні паролі

Однакові паролі – це те саме, що мати один ключ до будинку, автомобіля, сейфа

Для кожного акаунту –
унікальний пароль,
бо "один за всіх" – це гарно
тільки в історіях про мушкетерів

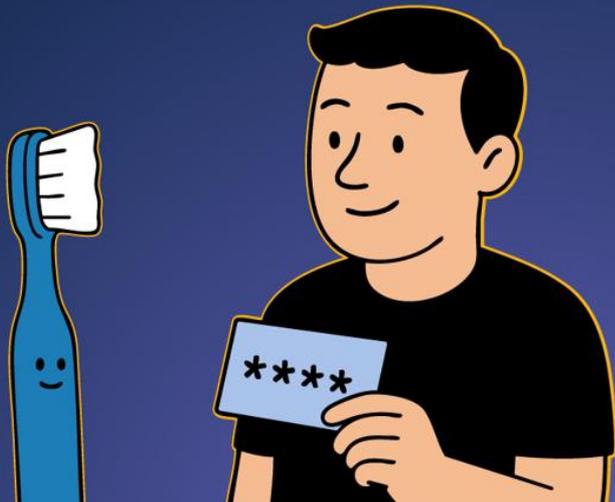

Надійний пароль – ключ до захисту від кіберзагроз

Змінюй пароль регулярно,
як зубну щітку.

Не пам'ятаєш, коли востаннє?
Значить, давно пора

#ШахрайГудбай

Пароль — не автограф!
Не треба залишати його
на кожному сайті

#ШахрайГудбай

Зберігання паролів

Не зберігай паролі в нотатках на смартфоні, **бо це як класти золото в пакет з супермаркету**

#ШахрайГудбай

Прощайте, папірці з паролями!

Зберігайте паролі правильно!

#КіберПес

Зберігання паролів

Зберігаєш паролі в браузері, щоб не вводити їх щоразу?

Не роби цього!

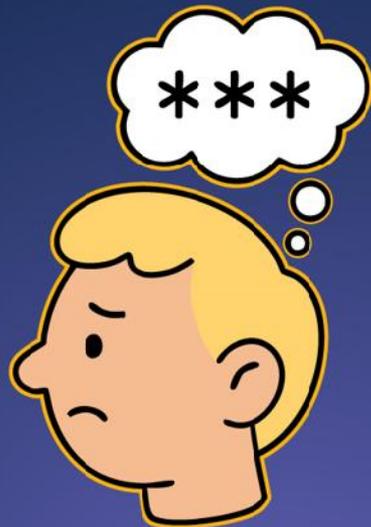
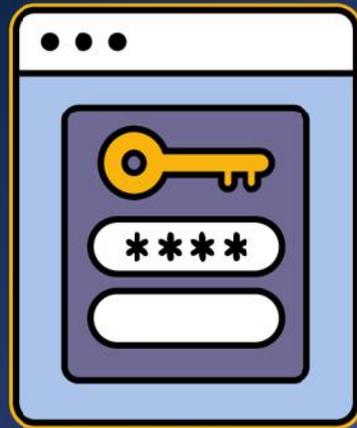
Якщо шахраї зламують комп'ютер, вони зможуть вкрасти твої паролі.

#КіберПес

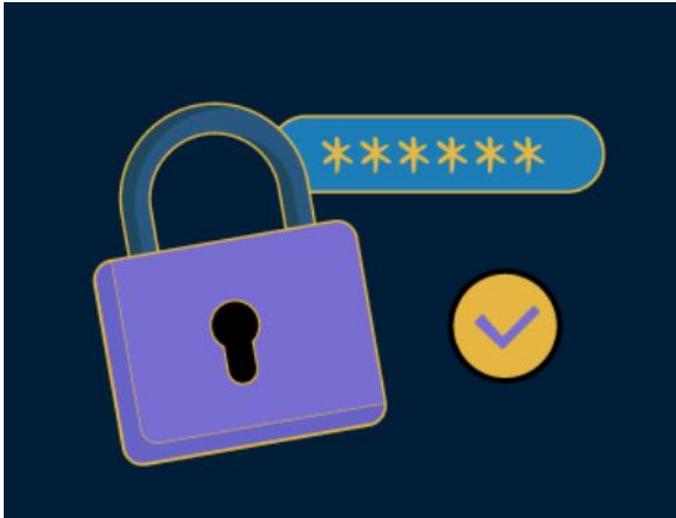
Використовуй надійні менеджери паролів, бо людська пам'ять — не Google Drive

#ШахрайГудбай

Надійний пароль – ключ до захисту від кіберзагроз

Придумайте пароль, які
запам'ятати просто, вгадати
неможливо

Не можеш запам'ятати складний пароль?

Використовуй фрази
для створення
паролів!

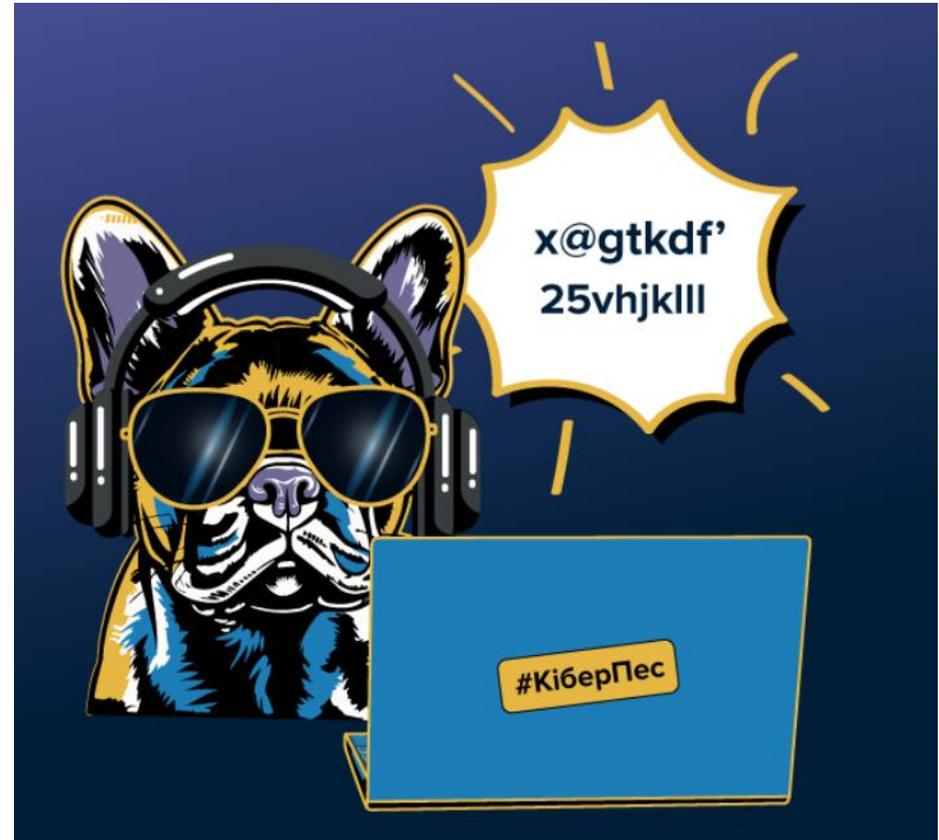

#КіберПес

Використання фраз для створення паролів

Варіант 1. Використовувати перші літери кожного слова знайомої фрази як основу комбінації для пароля.

Наприклад, якщо з фрази *"КіберПес любить гризти мамині капці та одяг!"* обрати перші літери слів і додати спеціальні символи та цифри вийде така комбінація: **KpIgmkto!#24.**

Використання фраз для створення паролів

Варіант 2.

Використовувати всю фразу як пароль.

Наприклад, якщо за основу для пароля взяти афоризм Лесі Українки *“Без надії сподіваюсь”*, може вийти така комбінація: **BezNadiiSpodivaius**, до якої необхідно також додати спеціальні символи та цифри.

“Без надії сподіваюсь”

Використання фраз для створення паролів

Варіант 3. Поєднувати перші склади чи частини кількох слів фрази.

Наприклад, якщо з афоризму Григорія Сковороди *“Бери вершину і матимеш середину”* взяти перші склади слів та додати спеціальні символи та цифри, вийде такий пароль: **BeVerMaSer24!#.**

“Бери вершину і матимеш середину”

Двофакторна автентифікація

Налаштовуйте
двофакторну
автентифікацію
всюди, де це можливо

Коли встановлюєш
"двофакторку",

стаєш удвічі
недосяжнішим
для шахраїв!

#КіберПес

Двофакторна автентифікація

Використовуйте спеціальні застосунки для двофакторної автентифікації це більш безпечно:

"Authy", "Google Authenticator",
"Microsoft Authenticator".

Вони генерують одноразові коди, які змінюються кожні 30 секунд, унеможливлючи їх перехоплення.

Коли обрав надійний застосунок для багатофакторної автентифікації та спокійний за свої акаунти!

#КіберПес

Ознаки шахрайських пропозицій

1. ЗНАДТО ВИГІДНА ПРОПОЗИЦІЯ

Велика зарплата за легку роботу без досвіду.
Обіцянки «великих доходів з першого тижня», «робота мрії без зусиль»

Ознаки шахрайських пропозицій

2. ВІДСУТНІСТЬ ПРОЗОРОЇ ІНФОРМАЦІЇ

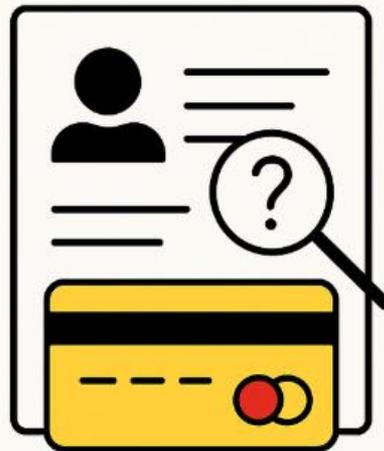
Немає назви компанії або її важко знайти в Google.
Немає чітких умов праці, опису обов'язків чи графіку.
Контакт – лише через месенджери (Telegram, Viber, WhatsApp)

Ознаки шахрайських пропозицій

3. Вимоги передати особисті або банківські дані

- Просять реквізити картки або копії паспорта вже на етапі переписки.
- Пропонують "орендувати" вашу банківську картку або рахунок.

#ШахрайГудбай

4 ВКЛАДЕННЯ ВЛАСНИХ КОШТІВ

Вас просять «вкласти у стартовий пакет»,
оплатити "навчання",
«страховий внесок»

Ознаки шахрайських пропозицій

5. УНИКНЕННЯ ОСОБИСТОЇ ЗУСТРІЧІ

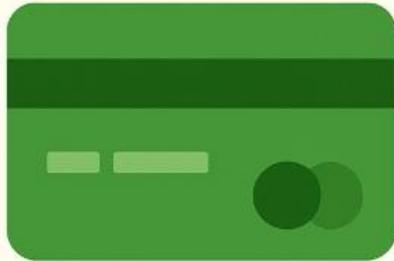

Уникають відеозв'язку або живої співбесіди.
Представник компанії не іде на контакт,
лише пише

Ознаки шахрайських пропозицій

6. РОБОТА З ВИКОРИСТАННЯМ ВЛАСНИХ РАХУНКІВ

Просять переказувати кошти, знімати готівку, оформити рахунок «на себе для клієнта».

Ознаки шахрайських пропозицій

7. НЕПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ

Ви подумайте!

Повідомлення з помилками,
ТИСКОМ

Відсутність документів, умови праці.

Що робити, якщо розкрили дані шахраю?

Випадково повідомили реквізити картки та пароль шахраю?

НЕГАЙНО ЗАБЛОКУЙТЕ КАРТКУ

Телефонуйте на номер, що вказаний на звороті платіжної картки

Повідомте Кіберполіцію

#ШахрайГудбай

Як не потрапити на гачок шахрая?

- отримуйте інформацію лише з офіційних джерел.
- не переходьте за сумнівними гіперпосиланнями;
- тримайте в секреті:
 - тризначний номер на звороті картки;
 - логін та пароль до інтернет-банкінгу;
 - коди банків та мобільних операторів.
- не вводьте реквізитів платіжних карток на незнайомих та підозрілих вебсайтах.

#ШахрайГудбай

Конкурс «Моя безпечна громада»

Активності, які учасники Конкурсу можуть реалізовувати на власний вибір:

- поширювати плакати з платіжної безпеки в громадських місцях;
- проводити спільний перегляд освітнього курсу #ШахрайГудбай;
- поширювати в чатах, спільнотах і на сторінках у соціальних мережах інформаційні матеріали.

Учасниками Конкурсу можуть бути:

- заклади освіти;
- сільські, селищні, міські ради;
- бібліотеки;
- будинки культури;
- інші установи територіальної громади.

Категорії участі в конкурсі:

- консолідована участь від територіальної громади
- або окрема участь установ.

Конкурс «Моя безпечна громада»

Як долучитися до Конкурсу?

1. Зареєструйтеся для участі.
2. Проведіть освітні активності з 09 до 22 лютого 2026 року включно.
3. Зробіть фотозвіт та публікацію в соціальних мережах про проведені активності.
4. Подайте звіт учасника Конкурсу з 23 до 27 лютого 2026 року на електронну адресу: talan@bank.gov.ua.

НАГОРОДА учасників Конкурсу

Усі учасники Конкурсу, які проведуть хоча б одну з активностей із платіжної безпеки, отримають електронний сертифікат про участь. Щоб позмагатися за подарунки від організаторів, потрібно провести більше одного виду активностей з вищенаведеного переліку.

Організатор: Національний банк України

ТАЛАН

Генеральний партнер:

 KredoBank
Foundation

Конкурс «Моя безпечна громада»

Визначення переможців

Переможців буде визначено у двох категоріях:

- **Консолідована участь від громади**

У цій категорії одна установа або орган місцевого самоврядування (заклад освіти, сільська, селищна чи міська рада, бібліотека або будинок культури) подає спільний звіт про активності кількох установ від імені всієї територіальної громади.

Переможці: 5 територіальних громад

Нагорода: сувенірна продукція та кубки переможців

- **Окрема участь установ**

У цій категорії кожна установа подає власний звіт про проведені активності самостійно.

Переможці: 5 установ

Нагорода: сувенірна продукція

#ШахрайГудбай

Інтерактивні вікторини #ШахрайГудбай

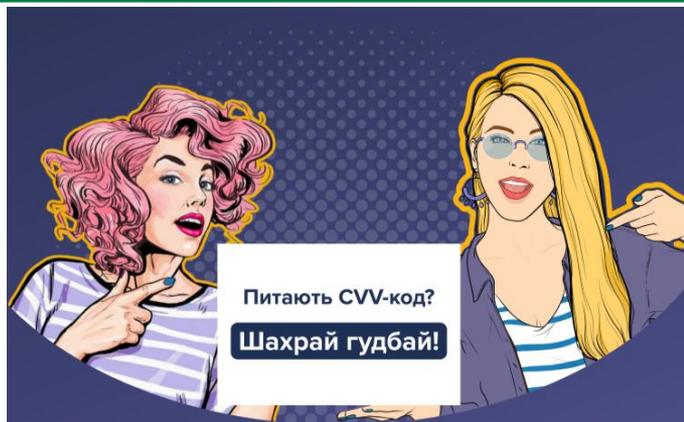
- Серед учасників, які правильно виконають завдання вікторин буде обрано 40 переможців (по 4 переможців для кожної вікторини), які отримають сувенірну продукцію.
- Щоб узяти участь в розіграші призів, зробіть скріншот екрана з результатом пройденної вікторини та надішліть його до **25 лютого 2026 року включно**, заповнивши відповідні форми для кожної вікторини окремо.
- Переможців буде оголошено до 10 березня 2026 року.

Всеукраїнський челендж #ШахрайГудбай

Всеукраїнський челендж #ШахрайГудбай – це освітня ініціатива, під час якої учасники за допомогою табличок, рухів і фраз створюють коротке відео (до 1 хв) на тему платіжної безпеки та привертають увагу громадськості до проблеми онлайн-шахрайства.

Завдання учасників Челенджу: креативно розкрити правила платіжної безпеки, створивши коротке відео (до 1 хвилини) за запропонованим або власним сценарієм.

Освітній курс #ШахрайГудбай

- **Курс #ШахрайГудбай** – це безоплатний відеокурс, у якому експерти на реальних прикладах пояснюють, як розпізнавати шахрайські схеми в інтернеті.
- **Цільова аудиторія:** всі активні користувачі платіжних послуг віком від 14 років. Він складається з дев'яти коротких відеолекцій тривалістю до 10 хвилин.
- Переглянути курс можна безоплатно на платформі MEGOGO:
- **Розробники курсу:** Національний банк України разом із БО "Фундація Кредобанку"

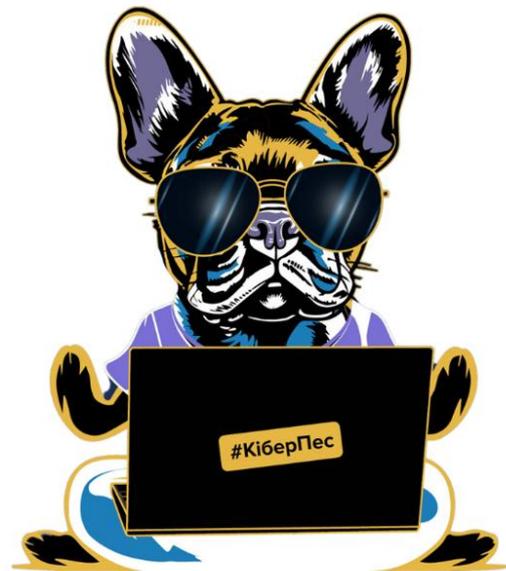

Бібліотека матеріалів НБУ до Дня безпечного інтернету

Умови отримання сертифіката за проведений захід

1. Проведіть один або кілька освітніх заходів з платіжної безпеки до **22 лютого 2026 року включно** на основі матеріалів НБУ.
2. Зробіть публікацію в соціальних мережах.
3. Заповніть форму звіту до 27 лютого 2026 року включно.

Серед усіх учасників, які проведуть захід і заповнять форму звіту, шляхом випадкового відбору буде визначено десять переможців, які отримають сувенірну продукцію.

Інформаційна кампанія #КібербезпекаФінансів

#КіберПес та #КіберКіт
радять, як уникнути шахрайства

#КібербезпекаФінансів

Прокачайте свої знання з платіжної безпеки

Сайт НБУ з платіжної безпеки

#ШахрайГудбай

Дякую за увагу!

Національний
банк України